

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Rudolphi Goclenii Exercitationes et disputationes ethicae & politicae

Goclenius, Rudolph

Marpurgi Cattorum, 1601

Disputatio VII.

[urn:nbn:de:bsz:31-109121](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109121)

faciō & secundū esse correlativa? N. Possū enim alicui aliquid exhibere, & offerre ad accipiendum, quod tamen non accipit, sed recusat. Sic multis à Deo offertur gratia & salus, quæ tamen iis non confertur, seu ab iis non accipitur.

DISPUTATIO VII.
DE MAGNANIMITATE ET
modestia.

CUM proximè disputatum sit de Liberalitate & Magnificētia: consequens nunc est, ut de Magnanimitate & Modestia placidè conferamus.

2. Quæ quidem virtutes in honoribus appetendis fugiendisq; versantur: illa quidē in magnis, hæc verò in parvis aut mediocribus. Cap. 37
3. Magnanimus est, qui cū magnis sit dignus, magnis se dignum iudicat.
4. Objectum ejus aut est primarium, aut secundarium.
5. Primarium & proprium est honor, omnium externorum bonorum præstantissimum: Et ei opposita ignominia: Ubi honores magnos delatos à bonis, lætus suscipiet; à malis respuet: Ignominiam verò, quæ à male feriatis quibusdam ei intentatur, aspernabitur.
6. Bonum propter quod externo honore dignus

C ;

dignus

dignus est, est virtus, qua universa ferè est præditus.

7. Fungitur enim viri fortis munere, exercet liberalitatem, modestiam, humanitatem, candorem, veritatem, mansuetudinem, & mores suos ita componit, ut in omnibus gravitatem suam tueatur, quæ actiones speciatim ab Aristotele enumeratür & explicantur.

8. Magnanimitas igitur est ornamentum virtutum, & difficilis est reperit.

9. Secundarium & quodammodo improprium objectum magnanimi sunt ea bona externa, quæ non sunt maxima, ut divitiæ, magistratus, omnia deniq; ἐπιτηδεύματα, quæ quidem conferunt ad magnanimitatem seu hujus actiones promptius obeundas.

10. Hic magnanimus moderationem servat respectu honoris, propter quem reliqua expeti solent, ut rebus secundis nimia læticia non efferatur, adversis verò nimio mœrore non deficiatur.

11. Magnanimus igitur summus est, respectu honoris & meriti magnitudine: medius interim est respectu extremorum, quæ ei opponuntur.

12. Μεγαλοψύχῳ opponitur in defectu μικροψύχῳ, qui in honoribus promeritis parvo est animo: In excessu verò χαυνοῦ, id est, elatus & inflatus, qui majores honores quam mereatur appetit.

13. Uterq;

13. Uterq; seipsum ignorat, χαῖν⊙ quidem majorē se esse quā est; Μικρόφυτος verò minorem falsò existimat. Ille planè stolidus est, hic verò potius ignavus quā stolidus; Et insuper χαῖν⊙ ea est animi impotentia, ut vitium suum non possit celare, sed actionibus insolentibus id omnibus planum faciat.

14. Μικροφυτία cum μεγαλοφυτία magis pugnat quā stolidia elatio.

15. Altera virtus, quæ Aristoteli est ἀνώνυμ⊙, id est, caret proprio nomine; sed per translationem dicitur Modestia, Est virtus qua mediocres honores, unde, quomodo, quando, & quantum oportet expetimus. Cap. 44

16. Hæc Liberalitati est proportionalis, id est, Ut se habet Liberalitas ad Magnificentiam; Ita se habet modestia ad magnanimitatem.

17. Extrema consideratione digna sunt, φιλοπυμία seu Ambitio, id est, nimia honoris cupiditas, & Αφιλοπυμία, id est, contemptus honoris, qui ne ex honestis quidem rebus sibi honorem vendicat.

18. Fit tamen aliquando ut ambitio & honoris contemptus in bonam partē accipiantur, pro ipsa virtute, qua σώφρων præditus est, ideoq; laudentur: Ita ambitiosus seu φιλόπυμ⊙ dicitur, qui honorū est magis appetens, quā decet: Honorum contemptor αφιλοπυμ⊙, qui non est eorū studiosior quā decet: Sed hæc ἀκμῆς sunt, COROL.

1. Ad inflatum accommodari potest verficulus;

Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus.

2. Etsi honor inter externa bona sit præstantissimum; Eum tamen Magnanimus in parvis numerat, teste Aristotele.

3. In magnanimo quia etiam debet esse modestia; non debet esse contemptor aliorum, qui tantis bonis non sunt ornati.

4. Ταπεινός τις significat eum qui est dimisso animo: cui opponitur ὑπερήφανος, id est, superbus & ferox.

5. Ταπεινοφροσύνην virtutem verterunt humilitatem. Sed humilitas apud veteres Latinos nomen virtutis non est.

6. Cùm dicitur à Maria apud Lucam Evangelistam, ἐπέλεξεν ἐπὶ τῶν ταπεινῶν, id est, respexit humilitatem ancillæ suæ: ταπεινότης significatur vilis & abjecta conditio, qualis est nimirum vilium servorum, non verò ταπεινοφροσύνη.

7. Σώφρων significat & modestum, & temperantem, & cordatum, id est, sapientem.

8. μακροθυμία Dei 2. cap. ad Rom. non rectè vertitur magnanimitas, sed lenitas, quæ Barbaris est longanimitas.